

Příloha k protokolu o SZZ č. ....
FF JU v Č. Budějovicích
Vysoká škola: .....

Ústav estetiky

30. 1. 2013

Datum odevzdání posudku: .....

Michal Čermák

Jméno: .....

Estetika

Obor: .....

Recenzent * / Mgr. Denis Ciporanov
bakalářské práce

Vedoucí */

Mgr. Ondřej Dadejík, Ph.D.
.....

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pojem „Konec umění“ ve filozofii Arthura C. Danta

.....
(téma)

Ve své bakalářské práci *Pojem „Konec umění“ ve filozofii Arthura C. Danta* se Michal Čermák pokusil představit, shrnout a zčásti zkritizovat základní opěrné body filozofie umění Arthura C. Danta, resp. jeho úvahy o roli pojmu „světa umění“ pro interpretaci toho, kde začíná a končí umění (tedy pro pojetí jeho definice) a úvahy o „konci umění“ samého. Postupně se věnuje několika zásadním textům náležejícím do „atmosféry teorie“ druhé poloviny dvacátého století, nicméně v rovině diskusí přesahujícím do století současného. Po přehledném úvodu následují dvě výchozí části, první věnovaná expozici Dantova vlivného pojmu „svět umění“ (*artworld*), následující část pak sleduje rozvinutí celého základního narativu Dantovy koncepce až k jeho „logickému“ vyústění v podobě známé deklarace o „konci umění“, přesněji řečeno o konci „dějin umění“. Umění samo je podle Danta v této „posthistorické“ době svobodnější než kdykoli předtím, což však přináší – na první pohled paradoxně – výše zmíněný konec.

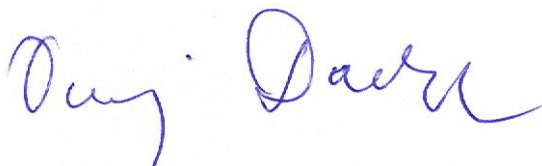
Autor bakalářské práce poměrně čtivě, místy však až příliš zběžně, vytváří nástin Dantova vyprávění o vývoji umění, především pak Dantovu mírně manipulativní představu o nadvládně „mimetického programu“ (IT), posléze vystřídaného tzv. teoriemi reality (uměleckých děl) (RT). V rámci představení eseje „Proměna všedního“ (*The Transfiguration of Commonplace*) jsou dále rozvinuty předchozí úvahy a autor zde dospívá k tzv. „Dantově galerii nerozlišitelných objektů“ (Wollheim), resp. k tématu, jímž je vztah filozofie a umění. Navazujícím, takřka nezbytným krokem je v rámci představení základních Dantových názorů na povahu a vývoj umělecké tvorby osobitá interpretace Hegelovy filozofie dějin, resp. jeho učení o minulém rázu umění. V průběhu prezentace Dantovy „posledního velkého vyprávění“ obrací Michal Čermák svou pozornost k důsledkům technologického pokroku, k rozpadu myšlenky vývoje a dějin zařadíme-li ji do teorie exprese a oblokem toto vyprávění uzavírá v úspěšném nalezení cíle – po dlouho dobu dle Danta jen tušeného – kterým je objevení „filozofické podstaty“ umění. Autor uzavírá svou práci pomocí jedné z mnoha kritik Dantových tezí, reakcí Martina Seela, psané z hlediska Seelovy vlastní „estetiky jevení“ (*Ästhetik der Erscheinens*). Tato část by si zasloužila důkladnější rozvedení, popř. se zacílením na Dantovo opomíjení významu pojmu estetického postoje a estetické zkušenosti pro celé, jím překlenované dějiny západního umění. Představuje-li např. autor na s. 14 kritiku teorie imitace z Dantových pozic takto: „Podobně jako když v galerii vidíme vyskládané krabice Brillo. Vytržené ze svého obvyklého prostředí se stávají něčím víc než obyčejným předmětem, stávají se uměleckým dílem umožňujícím divákovi nahlédnout na věci z jiného úhlu, z úhlu, který neodpovídá realitě a zároveň diváka neklame tím, že by si díky tomu spletl galerii se skladem nebo obchodním domem, že by tedy zaměnil realitu za iluzi. Tím se opět dostáváme k nedostatečnosti teorie imitace, neboť její podstatou je ztělesnit imitovaný originál, a krabice vystavené v galerii určitě neztělesňují jejich reálný smysl, tedy sloužit jako obal zboží v obchodech.“ Nezpůsobuje sama rekontextualizace, více či méně očekávaná, jistou změnu postoje a tedy možnost „stávání se něčím víc než obyčejným předmětem, stávání se uměleckým dílem“? Znalost příslušných konvencí je pro Danta nepochybně tím základním důvodem proč vidíme cosi jako umělecké dílo a nikoli jako běžný předmět, nicméně tímto samotným aktem onen výše naznačený kognitivní přínos nevysvětlíme. Kritiku by si také zasloužilo mnohokrát kritizované zjednodušení mnoha set let vývoje umění na hledání co nejpřesnějšího zachycení toho, jak se nám svět jeví (jako kdybychom museli předpokládat, že se nám ve všech dobách a ve všech časech okolní

svět jeví stejně). Možností dalšího rozvedení, prohloubení a kritiky je mnohem více, což z druhé strany ukazuje inspirativní potenciál Dantova myšlení.

Na závěr je třeba zdůraznit: Bakalářská práce Michala Čermáka představuje ucelený pokus představit základní body jedné z nejvlivnějších filozofií umění posledního půlstoletí (přínejmenším v angloamerickém světě). Autor v představení těchto zásadních momentů uspěl, ačkoli často tenduje ke zběžnosti, opakování a povrchnosti jednotlivých formulací. Práce je psána po formální stránce na požadované úrovni (bylo by potřeba sjednotit psaní některých slov či termínů, např. filozofie/filosofie), nedostatkem jsou nepřekládané názvy studií či kapitol citovaných děl. Bakalářskou práci Michala Čermáka doporučuji k obhajobě a pokud se její autor uspokojivě vyrovná s případnými námitkami oponenta, navrhuji ji hodnotit stupněm **velmi dobře**.

velmi dobře

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: .....

.....
podpis vedoucího bakalářské práce

Praze 30. 1. 2013
V ..... dne .....

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte